

Rok V. Luty-Marzec 1937 Nr. 6-7

MIESIĘCZNIK
ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Treść:

KRAKÓW, SZEWSKA 20 — TEL. 133-60

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok V. Luty - Marzec 1937 Nr. 6-7.

ZNP

MIESIĘCZNIK

ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU ZW. NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Redaktor: Wł. Sienko

FRANCISZEK INGLOT.

Pięciolecie ustawy o ustroju szkolnictwa w Polsce.

Wysnuta ze wspaniałych tradycyj wychowawczych, na zawsze w dziejach oświaty w Polsce pamiętnej, Komisji Edukacyjnej (14 października 1773), z tradycji jej poprzedników (St. Konarski 1700—1773), oraz jej twórców Chreptowicz, Potocki, Czartoryski, Zamojski, Poniatowski, Piramowicz, Jan i Jędrzej Śniadeccy, tudzież pierwszych realizatorów jej postanowień, (: Hugo Kołłątaj, Marcin Poczobut, Stanisław Staszyc:) powstała w odrodzonej Polsce w dniu 11 marca 1932 ustawa o ustroju szkolnictwa polskiego.

Inicjatorowie i promotorzy reformy szkolnej.

Prawie nazajutrz po odzyskaniu niepodległości bo w kwietniu 1919 roku, wielki Sejm nauczycielski w Warszawie, płodny w ważne uchwały i wskazania potem dziesięcioletni okres wysiłków walki i pracy nad tworzeniem zasad reformy szkolnej, zwalczanie poronionych projektów, wielka inicjatywa światłego ministra Sławomira Czerwińskiego, a wreszcie wielkie Kongresy Pedagogiczne Związku Nauczycielstwa Polskiego w Poznaniu i w Wilnie, oto to, co stworzyło podstawy, skrystalizowało wysiłki i ustaliło zasady, na których oprzeć się miała w Polsce wielka reforma szkolna, która znalazła swój wyraz w zasadniczych postanowieniach ustawy z dnia 11 marca 1932.

W końcu listopada 1931 r. przeniknęły do prasy pierwsze wiadomości o zasadniczych konstrukcjach projektu rządowego, a szczegóły te, pobudziły prasę wszelkich odcieni do gorących, czasem bardzo namiętnych rozpraw nad ustrojem, szkolnictwa w Polsce. Chodziło bowiem o zasadę jednolitości szkolnictwa i ustrój sześcioletniej szkoły średniej, co stało się kamieniem obrazy przeważającej części opinii społecznej, która zarówno w swych konserwatywnych, jak i t. zw. postępowych odłamach, wypowiadała się przeciwko postanowieniom projektu.

Projekt przed forum Sejmu.

W takim to stanie nastrojów, ukazał się projekt rządowy, który wpłynął do Sejmu 13 stycznia 1932 roku. Związek N. P. zastrzegając sobie nadal stanowisko zmierzające do organizacji jednolitej siedmioklasowej szkoły powszechnej, ustosunkował się pozytywnie do przedłożenia rządowego i zezwolił ś. p. posłowi Smulikowskiemu, wówczas wiceprezesowi Związku, na objęcie referatu sejmowego o tymże projekcie, co pozwoliło na dokonanie szeregu poważnych zmian, w tekście projektu ustawy.

Równocześnie na terenie parlamentarnym, zmobilizowała się opozycja, dążąca do tego, by nie dopuścić do uchwalenia ustawy. Obok tego, byliśmy świadkami wystąpień Senatu U. J., Episkopatu polskiego i szeregu organizacyj, przeciwko reformie szkoły średniej. W tych warunkach nastrój jaki się wytworzył, zamącił bardzo, objektywny osąd projektu ustawy szkolnej.

Nic też dziwnego, że po gorących bardzo obradach Sejmowej Komisji Oświatowej w dniach 28. i 29. stycznia, rozwinęła się niebywała kampania prasowa w całej Polsce, a więc na swój sposób: prasa krakowska, warszawska, poznańska i wileńska, lwowska i lubelska, dyskutowały przedłożenie rządowe, popierały lub zwalczały projekt. Na podstawie tej olbrzymiej przygotowawczej dyskusji prasowej znalazła się ustawa w ogniu nowej dyskusji sejmowej komisji oświatowej, w dniach 3, 4, 5, 6, 9 i 10 lutego 1932 r., a 5 lutego na plenum sejmu. Dnia 24 lutego 1932 r. uchwalił sejm ostatecznie ustawę. W dyskusji prasowej i w dyskusji sejmowej, wypowiedziano szereg krytycznych uwag

o poszczególnych postanowieniach ustawy, o duchu i treści całości ustawy. Jednakże nikt z krytykujących nie przeciwstawił nic konkretnego, nic twórczego. — Była to raczej chęć utrzymania dotychczasowego stanu rzeczy, który był przecież nie do utrzymania. Trzeba było raz skończyć, z surogatem szkoły polskiej, i uczynić ją naprawdę instytucją, polską z polskiego ducha i z polskich tradycji wychowawczych wyrosłą.

Nie mogę w tym miejscu nie podkreślić, że podjęcie się opracowania i przeprowadzenia referatu ustawy przez nieodżałowanego wiceprezesa Związku ś. p. posła Smulikowskiego, w którym już wówczas nurtowały zarodki śmiertelnej choroby, było nadludzkim poświęceniem. Bodaj, że poraz ostatni zajaśniał wówczas talent Smulikowskiego, którego zdolności organizacyjne, głęboka znajomość zagadnienia i wielkie umiłowanie szkoły, pozwoliły tak świetnie rozprawiać się z tylu krytykującymi, z fenomenalną pamięcią, odparowywać wszystkie zarzuty, i wyjaśniać wszelkie zastrzeżenia.

Miałem zaszczyt referowania nowej ustawy na wielkim Zjeździe nauczycielskim w Nowym Sączu w dniu 24 maja 1932 r. Dzisiaj widzę, jak nie dobrze rozumiałem jeszcze wówczas sens ideowy całej ustawy, której postanowienia przeniknęły już dokładnie do świadomości nauczycielstwa i dlatego byłoby zbytecznym rozwijać je na tym miejscu. W pięcioletnią rocznicę trzeba tylko podkreślić dwie rzeczy, dwa momenty z ustawy: a). naczelny ideał wychowawczy nowej szkoły, którym jest kształcenie **„świadomych swych obowiązków twórczych obywateli Rzeczypospolitej“**, oraz b). skierowanie ideału szkoły ku szkolnictwu zawodowemu, **„celem opanowania istotnej treści życia przez wychowanie dzielnych i wykształconych zawodowo współtwórców produkcyjnej siły życia“**.

A więc to, co zalecali jednomyślnie twórcy Komisji Edukacyjnej t. j.: kierunek moralny, realny i utylitarny, w przeświadczeniu, że reforma ówczesna powiększy zasób sił materialnych i moralnych upadającej Rzeczypospolitej i przekształci duszę ówczesnego społeczeństwa.

Realizacja ustawy.

Jak wiadomo realizacja postanowień ustawy poszła etapami. O ile chodzi o szkolnictwo powszechne, to

zaraz w roku szkolnym 1932/3 wprowadzono nowe zasady i nowe programy do klas I i II, w r. 1933/4 do klas III i V., zaś w r. 1934/5 do klas IV i VI., w r. 1935/6 do do klasy VII publicznych szkół powszechnych.

Projekty programów wyszły następnie w r. 1934, jako program tymczasowy. Poprzednio w r. 1933 opracowano i wprowadzono w życie „Statut publicznych szkół powszechnych". Całość ustawy jeszcze przez kilka lat będzie stopniowo realizowana, a w miarę wprowadzania tracą i tracić będą moc dawniejsze przepisy.

Nauczycielstwo poddano ogólnemu przeszkoleniu na tysiącach kursów ustrojowych, programowych i statutowych. Zasady nowego ustroju i nowych programów zostały omówione w setkach artykułów w prasie zawodowej, ukazało się dziesiątki publikacji traktujących o duchu, metodzie wychowawczej i dydaktycznej nowej szkoły.

Skutki nowej ustawy.

Tak jak niegdyś wprowadzenie zasad ustaw Komisji Edukacyjnej, tak i marcowa ustawa o ustroju szkolnictwa w Polsce była naprawdę rewolucją, o ile chodzi o założenia ideowe w zakresie wychowania, zaś założenia psychologiczne, socjologiczne i metodyczne w zakresie nauczania.

Jeżeli do tego dodamy, że z natury rzeczy był początkowo wielki brak wyraźnych i zdecydowanych instrukcji ze strony organów nadzoru szkolnego, albowiem i one musiały dopiero zgłębiać zasady nowej szkoły, to nie trzeba się dziwić, że w pierwszym zwłaszcza okresie tak nagła zmiana musiała odbić się ujemnie zarówno na pracy szkolnej, jak na jej wynikach.

Jednakże w miarę oddalania się od pamiętnej daty 11. marca 1932 roku ten stan rzeczy poprawia się w sposób widoczny, a będzie się poprawiał i doskonalił w miarę, jak młodzież prowadzona do klasy pierwszej wedle programu obejmie już całą szkołę.

Nie zapominajmy, na co zresztą już wyżej zwróciłem uwagę, że wprowadzenie nowego ustroju cechował niesłychany pośpiech. Ale, z drugiej strony, gdyby nie ten pośpiech, gdyby nie odwaga promotorów nowej szkoły i śmiałość pociągnięć ówczesnego ministra Jędrzejewicza, to spra-

wa reformy szkolnej ciągnęłaby się Bóg wie jak długo. Nie wchodzimy w tej chwili w ocenę czy pośpiech, tak zresztą krytykowany przez prasę był potrzebny, ale z drugiej strony zdajemy sobie sprawę, że krytyka ustroju szkolnego pochodzi i ma swoje źródło w konserwatywnej psychice naszego społeczeństwa, które do wszelkich nowości odnosi się nieufnie, a do nowego położenia przystosowuje się z trudnością.

Wszak i postanowienia Komisji Edukacyjnej, nad których treścią unosi się historia wychowania, miały we współczesnych zażartych przeciwników. Takiemu Kołłątajowi nie oszczędzono najcięższych ataków, które on znosił po królewsku: „z pogardliwym milczeniem".

W każdym razie, reforma szkolna była sprawą pilną i ważną; historia kiedyś osądzi jej wartość, a niedaleka już przyszłość pokaże, czy i w jakiej mierze spełni ona nadzieje jej promotorów, jej twórców i jej realizatorów.

Nauczycielstwo publicznych szkół powszechnych ustosunkowało się do niej jak najprzychylniej, jako do zagadnienia o olbrzymiej doniosłości państwowej, ustosunkowało się jak do dzieła, którego zadaniem jest pociągnąć kulturę polską na jak najwyższy szczebel i postawić naród polski w pierwszym rzędzie cywilizowanych społeczeństw świata.

W pomocy państwu około zrealizowania nowego ustroju, organizacja nasza ma wielkie zasługi przez to, że pomogła ona w olbrzymiej mierze w dokształceniu, samokształceniu i dostosowaniu się nauczycielstwa do zasad nowej szkoły, nowych programów i nowych zasad wychowawczo - dydaktycznych. Pomagała tak wybitnie, że nie oszczędzała tysięcy swoich członków, którzy przez szereg lat nie mieli ferii szkolnych ani świątecznych, przeznaczając je na dokształcanie, którzy odbyli szereg kursów i konferencyj w odległych miejscowościach na własny koszt, wówczas, gdy nauczycielstwo innych kategorii szkolnictwa odbywało je kosztem Skarbu Państwa.

Z Życia Organizacji.

30-lecie Ogniska Z.N.P. w Limanowej.

Dnia 7 lutego br. obchodziło Ognisko Z. N. P. w Limanowej 30-lecie swego istnienia. Uroczystość rozpoczęła

się Mszą św. odprawioną przez ks. prałata Łazarskiego. Następnie o godzinie 10-tej odbyło się zebranie w sali szkoły powszechnej Limanowej.

W zebraniu wzięło udział nauczycielstwo związkowe z powiatu oraz zaproszeni przedstawiciele Władz Szkolnych w osobach: inspektora szkolnego Stefaniaka i podinspektorów Pytlarza i Wieczorka. W imieniu starosty powiatowego obecny był wicestarosta Gocek. Z ramienia duchowieństwa przybył ks. prałat Łazarski, T. S. L. reprezentował prezes dr. St. Małeta, p. Iłłowiecki sekretarz Wydz. Pow. jako członek Komisji Oświaty Pozaszkolnej, burmistrz miasta Limanowej p. Biedo F. i p. M. Gałka sekretarz Insp. szkol. Przybył również delegat Okręgu Z. N. P. i założyciel Ogniska p. Fr. Lubojemski.

Otworzył zebranie prezes Oddziału Pow. Z. N. P. Limanowej kol. Górszczyk Antoni, witając zebranych. W rzeczonym referacie scharakteryzował pracę tutejszego Ogniska, podkreślając życzliwe ustosunkowanie się p. insp. Stefaniaka do nauczycielstwa. Następny referat wygłosił kol. Biedroń Fr. charakteryzując dawną szkółkę ludową i dzisiejszą szkołę powszechną, przedstawiając na tym tle rolę nauczyciela-wychowawcy.

W przemówieniu p. insp. szkol. Stefaniak wskazał ideał wychowawczy, jaki powinien przyświecać dzisiejszemu nauczycielstwu. Wyraził swą radość i podziękowanie nauczycielstwu, że pomimo ciężkich warunków, pracuje ofiarnie nie tylko w szkole ale i społecznie.

Przemawiał następnie ks. prałat Łazarski. Podkreślił on współpracę panującą na tutejszym terenie między duchowieństwem a nauczycielstwem. W dalszym ciągu przemawiali wicestarosta Gacek, burmistrz miasta Bieda, sekretarz Wydz. Pow. Iłłowiecki, podinspektor szkolny E. Pytlarz i delegat Okręgu Z. N. P. i zarazem założyciel Ogniska Lubojemski.

Po przemówieniach gości zabrał głos prezes Ogniska Kol. Skoczeń Fr., dziękując zebranym za udział w uroczystości.

Po obradach zebrani wraz z gośćmi przeszli do następnej sali biorąc udział we wspólnym obiedzie, który w miłym

nastroju przeciągnął się do godzin popołudniowych. Po obiedzie przy dźwiękach „jazz-bandu" tańczono ochoczo do późnego wieczora.

Bochnia. Dnia 6 grudnia 1936 r. odbyło się w Bochni Walne Zgromadzenie Oddziału Powiatowego pod przewodnictwem Kol. Lewkonowicza a przy udziale ponad 100 członków.

Po zagajeniu przez Kol. prezesa wygłoszono referaty na temat podany przez zarząd Główny Z. N. P. i uchwalono 4 rezolucje, które przesłano natychmiast Ministerstwa W. R. i O. P.

Nad wygłoszonymi referatami toczyła się bardzo długa dyskusja świadcząca o podnieceniu nauczycielstwa z powodu wywołanej przez prasę nieżyczliwej sytuacji dla szkolnictwa i pracowników oświatowych. Wszystkie głosy skupiały się około troski konsolidowania sił dla przetrwania ataków skierowanych w naszą Organizację. Rozbijanie Z. N. P. daje odwrotny skutek, gdyż członków stale przybywa, a zebrania są coraz liczniejsze. Końcowa część dyskusji odnosiła się do spraw lokalnych w szczególności zmiany regulaminu powiatowej „Doraźnej Pomocy".

Echa z koncertu śpiewaczego ku czci St. Niewiadomskiego.

Dnia 2 lutego br. odbył się staraniem Wojewódzkiego Związku Chórów w salach Starego Teatru, koncert poświęcony pamięci St. Niewiadomskiego.

W koncercie tym wystąpił Chór Oddziału Grodzkiego Z. N. P. Kraków, pod kierownictwem Kol. Jana Kiszy.

Obecni na sali Koledzy, byli świadkami wręczania odznaczeń, niektórym Dyrygentom chórów i Chórom, nadanych przez Polski Związek śpiewaczy w Warszawie.

Wręczanie tych odznaczeń nie jest zjawiskiem często spotykanym, gdyż nadawanie ich jest przez Polski Związek Śpiewaczy bardzo ostrożnie czynione. Wymagane są bowiem wybitne zdolności tak artystyczne jak i pedagogiczne.

Odznaczenie takie II stopnia (srebrna odznaka) uzyskał na powyższym koncercie Kol. J a n K i s z a.

Zna go dziś nie tylko Kraków, ale zna go również społeczeństwo po tamtej stronie Olzy. Pracując jako nauczyciel na Śląsku w Republice Czechosłowacji zorganizował w roku 1925 Chór „Towarzystwa Nauczycieli Szkół Polskich“, pojmując konieczność podnoszenia ducha narodu polskiego na tym terenie poprzez śpiew. Praca idąca w tym kierunku była niełatwą, ale podjęta z pełnym zapałem dała piękne wyniki, czego dowodem było 15 koncertów w różnych polskich ośrodkach w r. 1927 oraz szereg występów na naszych uroczystościach narodowych.

Po każdym koncercie pojawiały się w prasie polskiej głosy uznania, podkreślające znaczenie istnienia takiego Chóru, nie tylko dla artystycznego podniesienia śpiewu, ale i ducha narodu, przez pieśń płynącą z serc polskich śpiewaków do serc polskiego ludu.

Zorganizować i poprowadzić taki Chór, mógł człowiek, którym nie zawładnęła żądza sławy i zysków materialnych.

Zmuszony przez Władze czeskie do opuszczenia Śląska, przybył do Krakowa. Już w kilku tygodniach po przybyciu na nasz teren, potrafił zorganizować Chór i Orkiestrę przy Oddziele Grodzkim Z. N. P., czego nikt dokonać nie potrafił, przed jego przybyciem do nas.

Zasługa to jego niezmordowanej, mrówczej, cichej pracy, pełnej zapału i szachetnego porywu.

Dziś, Chór Z. N. P. znany jest muzykalnemu Krakowowi i w krótkim czasie swego istnienia, bo w przeciągu lat 8 potrafił zająć jedno z pierwszych miejsc w rzędzie wybitnych chórów Krakowa. Koledze Janowi Kiszy należy życzyć jak najowocniejszych wyników w dalszej Jego pracy.

Bezet.

Smutna rocznica.

W dniu 6. marca Związek Nauczycielstwa Polskiego obchodził pierwszą b o l e s n ą **rocznicę śmierci śp. Kol. Stanisława Nowaka,** twórcy naszej organizacji.

Stratę Tego wielkiego człowieka odczuli wszyscy Związkowcy, jednak pozwolę sobie stwierdzić, że najsilniej Ci,

wśród których rosła Jego wielkość, wśród których tworzył swe dzieło, — Ci, którzy tu w terenie patrzyli na Jego pracę, a w zaraniu budowy naszej Organizacji z nim współpracowali. W dniu tym staraniem Oddziału Grodzkiego Z. N. P. w Krakowie, odbyła się uroczysta msza święta żałobna w kościele OO. Kapucynów, w czasie której, szereg pieśni odśpiewał Chór męski Oddziału Grodzkiego „Zew". Wieczorem tego dnia odbyła się w lokalu Oddziału Grodzkiego Uroczysta Akademia Żałobna, na którą złożyło się przemówienie Kol. Ścisławskiego Waleriana, deklamacje Kol. Włosikówny i produkcje wokalne Chóru Oddziału Grodzkiego.

Bardzo licznie zebrani członkowie Oddziału, w głębokim milczeniu wysłuchali przemówienia Kol. Ścisławskiego, który imieniem Oddziału Grodzkiego złożył hołd i wyrazy czci śp.: Kol. Prezesowi Nowakowi. W krótkich a jędrnych słowach, uwypuklił mówca Tę piękną postać o kryształowym charakterze, która potrafiła natchnąć zapałem i pobudzić do działania nietylko rzesze nauczycielskie o różnych wówczas kierunkach myślenia, ale i całe szeregi ludzi postronnych, o dobrej woli, pojmującej doniosłość oświaty i pracy nauczyciela.

Kol. Ścisławski przedstawił Jego błogą w skutkach działalność, parafrazując stan oświaty i bytu nauczyciela przed i po roku 1905. uwypuklił Jego osobiste zalety i zapał do pracy dla wyłącznego dobra oświaty a tym samym dla naszej Ojczyzny. To też nauczycielstwo z terenu krakowskiego uczciło pamięć Zmarłego, stwierdzając, że pamięć ku Niemu jest trwałą, bezgraniczną, która przekazywaną będzie następnym pokoleniom.

Uroczystość tę zakończono jednominutowym milczeniem i odśpiewaniem hymnu związkowego. *Bezet.*

Zawiadamiamy, że nadszedł znaczniejszy kredyt na wypłatę zaległych dodatków mieszkaniowych, który Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego przeznacza przede wszystkim na wyrównanie zaległości dla emerytów, oraz wdów i sierót po nich.

Zechcą zatym zainteresowani przypomnieć się Kuratorium Okręgu Szkolnego, bez względu na to, czy wnosili w swoim czasie podania, czy też nie.

Licea ogólnokształcące, pedagogiczne i zawodowe.

Na podstawie postanowień ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38/32 poz. 389) zostaną z dniem 1 września 1937 r. otwarte licea ogólnokształcące, pedagogiczne i pedagogia oraz licea zawodowe.

Celem zapoznania jak najszerszego ogółu nauczycielstwa oraz rodziców uczniów i uczenic klasy IV. gimnazjum, podajemy wykaz klas I. liceów ogólnokształcących w gimnazjach państwowych i prywatnych oraz zasadniczy wykaz państwowych liceów pedagogicznych i pedagogiów w Okręgu Szkolnym Krakowskim.

W wykazach tych mogą jednak nastąpić później pewne zmiany tak co do powstania danego liceum, jak i co do określonego wydziału. Uzależnione to będzie od zgłoszeń uczniów, wyniku egzaminów, pragnień właścicieli szkół prywatnych i innych okoliczności.

Obecnie Dyrekcje gimnazjów otrzymały zarządzenie zapoznania uczniów i ich rodziców czy opiekunów z projektowaną siecią liceów i gromadzenia materiału orientacyjnego, dotyczącego zamiarów poszczególnych uczniów czy uczenic klas IV. wstąpienia na taki czy inny wydział takiego czy innego liceum.

Przy uświadamianiu uczniów i uczennic co do wyboru kierunku dalszych studiów należałoby przeprowadzić jak najbardziej celową i jak najwyższą propagandę liceów zawodowych, a w szczególności **liceów pedagogicznych**. W odniesieniu do tych ostatnich należy pouczyć młodzież że:

1) przy liceach pedagogicznych będą z reguły internaty,
2) opłaty w liceach pedagogicznych będą znacznie niższe, niż w liceach ogólnokształcących,
3) wobec stałego powiększania ilości etatów nauczycielskich w szkolnictwie powszechnym zapotrzebowanie na siły nauczycielskie w latach najbliższych będzie bardzo znaczne,
4) licea pedagogiczne nie są pomyślane jako ślepe ulice, lecz przeciwnie — uczniowie liceów, którzy nie zechcą wstąpić do zawodu nauczycielskiego, będą mogli po ukończeniu liceów pedagogicznych skierować się do wyższych zakładów naukowych.

Propagandę liceów pedagogicznych należy przeprowadzić szczególnie intensywnie wśród chłopców.

Przy omawianiu z młodzieżą kierunku jej przyszłych studiów trzeba pouczyć ją, aby w wyborze takiego czy innego wydziału nie kierowała się względami ubocznymi i nieistotnymi np. chęcią pozostania w danym zakładzie, ale brała pod uwagę swe uzdolnienia, zamiłowania czy możliwości życiowe, które jedynie winny być czynnikiem naprawdę decydującym. Nauczycielstwo dopomóc winno młodzieży wszelkimi rozporządzalnymi środkami i wpłynąć na to, aby wybór nie był przypadkowym czy lekkomyślnym.

Zasadniczy wykaz

państwowych liceów pedagogicznych i pedagogiów w Okręgu Szkolnym Krakowskim.

L. p.	Miejscowość	Nazwa szkoły	Męskie żeńskie koeduk.	Uwagi
1.	Sandomierz	Państw. Liceum Pedagogiczne	żeńskie	
2.	Solec n|Wisłą	Panstw. Liceum Pedagogiczne	koeduk.	w połączeniu z gimnazjum
3.	Sosnowiec	Państw. Liceum Pedagogiczne	męskie	
4.	Biała	Państw. Liceum Pedagogiczne	męskie	
5.	Tarnów	Państw. Liceum Pedagogiczne	męskie	w budynku gimn. państw. III
6.	Stary Sącz	Państw. Liceum Pedagogiczne	męskie	w połączeniu z gimnazjum
7.	Kielce	Państw. Pedagogium	koeduk.	
8.	Kraków	Państw. Pedagogium	koeduk.	

UWAGA: Prywatnych liceów pedagogicznych, względnie pedagogiów, nie przewiduje się.

Zasadniczy wykaz

klas i liceów ogólnokształcących w gimnazjach państwowych.

Województwo Krakowskie.

Nr. porz.	Miejscowość	Nazwa szkoły	Wydziały klas liceów w r. szk. 1937/38
1	Biała	Państw Gimn. im. Adama Asnyka	h.
2	Bochnia	" " " Kr. Kazim. Wielkiego	h. i m.
3	Brzesko	" " " Marsz. Józefa Piłsudskiego	h. + p.
4	Chrzanów	Państw. Gimn. im. St. Staszica	h. + m.
5	Dębica	" " " Króla Władysława Jagiełły	h. + p.
6	Gorlice	Państw. Gimn. im. M. Kromera	h. i p.
7	Jasło	" " " Kr. St. Leszczyńskiego	h. i m.
8	Kęty	Państw. gimn. koedukacyjne	h. + p.
9	Kraków	I " " im. B. Nowodworskiego	h. i k.
10	"	II Państw. gimn. im. św. Jacka	k.
11	"	III " " " Kr. J. Sobieskiego	h. i k. i p.
12	"	IV " " " Henryka Sienkiewicza	p.
13	"	V " " " Jana Kochanowskiego	h.
14	"	VI " " " Tad. Kościuszki	h.
15	"	VII " " " A. Mickiewicza	h. i k.
16	"	VIII " " " A. Witkowskiego	2 m.
17	"	IX " " " J. Hoene-Wrońskiego	m.
18	"	X " " " Królowej Wandy	h. i m. + p.
19	Mielec	" " " St. Konarskiego	h. + p.
20	Myślenice	" " " T. Kościuszki	h. + p.
21	Nowy Sącz	I " " " K. Długosza	m. + p.
22	Nowy Sącz	II " " " Kr. Bolesława Chrobrego	h. i k.
23	Nowy Targ	Państw. Gimn. im. S. Goszczyńskiego	h. + p.
24	Tarnów	I " " " K. Brodzińskiego	h. i k.
25	Tarnów	III " " " A. Mickiewicza	m. + p. i pod.
26	Wadowice	" " " Wadowity	d, + p.
27	Wieliczka	" " " J. Matejki	h.
28	Zakopane	" " męskie	h. + m.
29	Żywiec	" " im. M. Kopernika	h. i m.

U W A G A: Poszczególne litery oznaczają:

k — wydział klasyczny
h — " humanistyczny
m — " matematyczno-fizyczny
p — " przyrodniczy.

Połączenie liter spójnikiem i np. **h i m** oznacza dwa równoległe oddziały klasy I liceum o odmiennych wydziałach.

Połączenie liter znakiem + np. **h + p** oznacza jeden oddział klasy I liceum bifurkacyjny, czyli, że 2 odrębne wydziały będą łączone na lekcjach niektórych przedmiotów.

WYKAZ

klas i liceów ogólnokształcących przy gimnazjum prywatnym Okręgu Szkolnego Krakowskiego w roku szkolnym 1937/38.

Nr. porz.	Miejscowość	Nazwa szkoły	Wydziały klas i liceów w r. szk. 1937/38
1	Biała	Pryw. gimn. żeńskie im. św. Hildegardy	h + p albo h
2	Bochnia	„ „ „ „ Kl. Hofmanowej	h
3	Chrzanów	„ „ „ „ Michaliny Mościckiej	liceum nie przewid. się
4	Dąbrowa k. Tarn.	„ „ koed. im. Marsz. J. Piłsudskiego	h+p albo h+m
5	Grybów	„ „ „ Twa gimnazjalnego	lic. nie przew. s.
6	Jasło	„ „ żeńskie im. Bł. Jolanty	h+p albo h+m
7	Jordanów	„ „ koed. im. Marsz. J. Piłsudskiego	lic. n. przew. się
8	Kraków	„ „ męskie im. St. Jaworskiego	h
9	„	„ „ żeńskie SS. Kanoniczek św. Ducha	lic. n. przew. się
10	„	„ „ „ im. Królowej Jadwigi	h albo h+m
11	„	„ „ „ „ H. Kaplińskiej	h „ h+m
12	„	„ „ „ „ E. Plater	k
13	„	„ „ „ „ św. Urszuli	h i m albo h i m+p
14	„	„ „ „ Instytutu Marii	h
15	„	„ „ koed. im. H. Kołłątaja	lic. n przew. się
16	„	„ „ „ „ Dr. Ch. Hilfsteina Żyd Twa Szkoły Ludowej i Średniej	h i m+p
17	„	Pryw. gimn. męskie im. Ks. A. Kordeckiego OO. Paulinów	k
18	„	Pryw. gimn. męskie „Tachkemoni" „Cheder Iwri"	lic. n. przew. się
19	„	Pryw. gimn. żeńskie im. M. Reja	dtto
20	„	„ „ „ „ Ks. Skorupki SS. Prezentek	dtto (narazie)
21	„	Pryw. gimn. żeńskie T. S. L. im. Fr. Preisendanza	h
22	„	Pryw. gimn. żeńskie im. Św. Rodziny	h
23	„	„ „ „ „ S. Münnichowej	lic. narazie n. przew. s.
24	Nowy Sącz	„ „ „ „ Królowej Korony Polskiej	h albo h+k
25	„	Pryw. gimn. żeńskie im. M. Konopnickiej	h i m+p
26	Oświęcim	„ „ koed. im. Ks. St. Konarskiego	h + m
27	„	„ „ męskie Twa Salezjańskiego	h + p
28	Pawlikowice	„ „ męskie „ Ks. Br. Markiewicza	lic. n. przew. się
29	Rabka	„ „ „ „ D. J. Wieczorkowskiego	h
30	„	„ „ żeńskie im. św. Tereski	h
31	„	„ „ „ Zgrom. SS. Nazaretanek	h
32	Rakowice	„ „ męskie im. Ks. Stanisława Konarskiego OO. Pijarów	h + m
33	Ropczyce	Pryw. gimn. koed. im. Św. St. Kostki	lic. n. przew. się
34	Staniątki	„ „ żeńskie im. św. Scholastyki	h
35	Stary Sącz	„ „ „ „ św. Kingi SS. Klarysek	lic. n. przew. się
36	Tarnów	„ „ „ SS. Urszulanek	h i m + p
37	„	„ „ „ im. E. Orzeszkowej	lic. n. przew. się
38	„	„ „ „ „ św. Jadwigi	h
39	„	„ „ „ „ Bł. Kingi	h + p
40	„	„ „ koed. żyd. Twa „Safa Berura"	lic. n. przew. się
41	Wadowice	„ „ męskie OO. Karmelitów Bosych	k
42	„	„ „ „ XX. Pallotynów	k

Dalszy ciąg Wykazu ze strony 129.

Nr porz.	Miejscowość	Nazwa szkoły	Wydziały klas i liceów w r. szk. 1937/38.
43	Wadowice	Pryw. gimn. żeńskie im. Mich. Mościckiej	h + p
44	Wieliczka	,, ,, ,, im. M. Konopnickiej	h
45	Zakopane	,, ,, koed. im Bł. Ładysł. z Gielniowa	h
46	Zbylitowska Góra	,, ,, żeńskie Zgromadzenie Najśw. S. Jezusowego	h

UWAGA: Poszczególne litery oznaczają
k = wydział klasyczny
h = ,, humanistyczny
m = ,, matematyczno-fizyczny
p = ,, przyrodniczy.
Połączenie liter spójnikiem i, naprzykład h i m oznacza dwa równoległe oddziały klasy I liceum o odmiennych wydziałach.
Połączenie liter znakiem + naprzykład h + p oznacza jeden oddział klasy I liceum bifurkacyjny, czyli, że dwa odrębne wydziały będą na lekcjach niektórych przedmiotów łączone.

KORESPONDENCYJNE ZWIĄZKOWE

WYŻSZE KURSY NAUCZYCIELSKIE

Zapisy do 25 kwietnia 1937 r.

Opierając się na dotychczasowym doświadczeniu, uwzględniając postulaty, które praktyka lat ubiegłych wysunęła, licząc się z potrzebami Koleżanek i Kolegów pracujących w odciętych od centrów kulturalnych ośrodkach, organizujemy na rok 1937/38 Związkowe Wyższe Kursy Nauczycielskie **w Kielcach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie i Wilnie.**

Każdy członek Związku, bez względu na przynależność do Okręgu Szkolnego i Okręgu Z. N. P., może zapisać się na którąkolwiek z niżej wymienionych grup i w którymkolwiek z Okręgów, na terenie których istnieją Związkowe W. K. N.

Na wszystkich Związkowych W. K. N. w roku 1937/38 będzie zorganizowana grupa działu A (przedmioty pedagogiczne i nauka o Polsce współczesnej), nad to zaś na po-

szczególnych W. K. N. z działu B będą organizowane następujące grupy:

Kielce — śpiew,

Kraków — historia i geografia, i dział A,

Lublin — historia,

Lwów — matematyka, przyrodoznawstwo i język polski,

Poznań — język polski, historia i zajęcia praktyczne,

Warszawa — historia, polonistyka, matematyka, geografia, wychowanie fizyczne, przyrodoznawstwo, (fizyka i biologia jako jedna grupa), zajęcia praktyczne, roboty kobiece i gospodarstwo domowe, rysunek.

Wilno — geografia.

Zacząć studia na Związkowych W. K. N. można od działu A lub działu B, pożądane jest rozpoczynanie od działu A.

Wszystkie kursy rozpoczną się czterotygodniowym kursem w najbliższe wakacje; dokładny termin kursu i miejsce kursu podane będą bezpośrednio osobom zainteresowanym.

Opłaty za W. K. N.

Słuchacze Związkowych W. K. N. obowiązani są uiszczać następujące opłaty:

słuchacze działu A — zł 2 jako wpisowe oraz po zł 7 miesięcznie przez 10 miesięcy (lipiec — kwiecień) plus zł 20 tytułem opłaty za kurs wakacyjny;

słuchacze działu B — wpisowe zł 2, oraz po 7 zł przez 12 miesięcy (lipiec — czerwiec) i zł 30 tytułem opłaty za pierwszy kurs wakacyjny oraz zł 15 za drugi.

Żadnych innych optat dodatkowych (korespondencja, wypożyczanie książek, nadzyłanie znaczków na odsyłanie prac, programy) słuchacze ponosić nie będą.

Każdy słuchacz, prócz wyczerpujących wskazówek, otrzymuje na czas studiów dwa podstawowe podręczniki i korzysta z ulg przy nabywaniu potrzebnych książek.

Podania o przyjęcie na jedną z grup w wyżej wyszczególnionych Okręgach wnosić należy w okresie do 25 kwietnia 1937 r. Do podania załączyć należy **dowód wpłacenia na konto Okręgu w P. K. O. tytułem połowy opłaty za kurs wakacyjny zł 10**; drugą połowę tej opłaty uiścić należy do dnia 5 czer-

ca b. r. Nadto Koleżanki i Koledzy, którzy zapisują się na jeden z W. K. N-ów po raz pierwszy, winni ponadto uiścić **zł 2 tytułem wpisowego**, czyli dołączony w tym wypadku dowód wpłaty winien opiewać nie na zł 10, a na zł. 12.

Adresy poszczególnych Okręgów, pod jakimi należy kierować podania o przyjęcie na W. K. N. i n-ry kont P. K. O., na które należy dokonywać wpłat:

Kielce — Zarząd Okręgu Z. N. P. w Kielcach, ul. Sienkiewicza 38. Konto P. K. O. nr 65.336.

Kraków — Zarząd Okręgu Z. N. P. w Krakowie, ul. Szewska 20. Konto P. K. O. nr 413.675.

Lublin — Zarząd Okręgu Z. N. P. w Lublinie. ul. Wieniawska 8. Konto P. K. O. nr 142.191.

Lwów — Zarząd Okręgu Z. N. P. we Lwowie, pl. Cłowy 2. Konto P. K. O. nr 504.396.

Poznań — Zarząd Okręgu Z. N. P. w Poznaniu, ul. Jasna 11. Konto P. K. O. nr. 208.262, wł. konta „Nasz Głos".

Warszawą — Zarząd Okręgu Z. N. P. w Warszawie, ul. Smulikowskiego 1. Konto P. K. O. nr. 25.918.

Wilno — Zarząd Okręgu Z. N. P. w Wilnie, ul. Zygmuntowska 4-5. P. K. O. nr 700.107.

Na Wyższe Kursy Nauczycielskie Związkowe mogą być przyjmowani tylko nauczyciele stali, członkowie Z. N. P. Nauczyciele tymczasowi mogą być przyjęci tylko wtedy, jeżeli przed 1 kwietnia 1938 r. złożą egzamin praktyczny i mają przynajmniej dostateczną ostatnią ocenę pracy. Najpóźniej w okresie od 15 kwietnia do 1 maja 1937 r. wszyscy zostaną powiadomieni o przyjęciu lub nie przyjęciu na W. K. N. W razie nieprzyjęcia wpłacone kwoty zostaną zainteresowanym zwrócone.

Nadesłane zgłoszenie może być cofnięte z ważnych powodów najpóźniej do dnia 15 czerwca b. r. W tym wypadku wpłacona kwota zostanie zwrócona.

Szczegółowych informacji, dotyczących organizacji pracy na Związkowych Wyższych Kursach Nauczycielskich, udzielają kierownictwa poszczególnych W. K. N.

WPISY do Publicznej Szkoły dla Głuchoniemych w Krakowie pl. Wolnica L. 1 odbywać się będą przez cały kwiecień codziennie od godziny 11—1., z wyjątkiem niedziel. Do

szkoły przyjmuje się młodzież po ukończeniu 7-mego roku życia. Dla młodzieży zamiejscowej jest przy szkole Internat. Rodzice, którzy chcą swe dziecko umieścić w Internacie powinni jak najrychlej zgłosić się z dzieckiem do zapisu ponieważ miejsca w Internacie są ściśle ograniczone. Przy wpisie należy przedłożyć wyciąg z ksiąg urodzin dziecka i świadectwo szczepienia ospy. Bliższych informacji udziela Kierownictwo szkoły.

KURS PRAKTYCZNY

Zgodnie z uchwałą Wydziału Pedagogicznego Z. N. P. w Warszawie, Zarząd Okręgowy ZNP. w Łodzi urządza w czasie od 25 czerwca do 11 lipca r. b. w Zgierzu kurs, mający na celu pomoc w pracy nauczycielowi tymczasowemu w okresie przed egzaminem praktycznym.

Kurs zasadniczo jest bezpłatny, członkowie Z. N. P. wpłacają przy zapisie tylko 5 zł., niezrzeszeni płacą za kurs 15 zł. Zgłoszenia na kurs wraz z wpisowym przyjmowane będą do 10 maja r. b., P. K. O. Nr. 600.780 Związek Nauczycielstwa Polskiego Okręg na Województwo Łódzkie — Łódź.

Kurs wakacyjny w Zakopanem.

Zarząd Okręgu Poznańskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego organizuje podczas nadchodzących wakacji Kurs Pedagogiki Praktycznej w Zakopanem. Program Kursu będzie inny niż w latach ubiegłych i składał się będzie z dwu równoległych działów. *Na program grupy A złożą się:* wybrane zagadnienia z przyrody i geografii, a mianowicie:

1.) Region Zakopiański, jako odrębne środowisko przyrodniczo - geograficzne w programach nauczania dla szkół powszechnych na podstawie obserwacji i wycieczek.

2) Organizacja wychowania i nauczania w szkole powszechnej.

3.) Śpiew — praktyczne zaznajomienie się z repertuarem pieśniowym, oraz w związku z tym wybranie zagadnienia metodyczne i programowe w zakresie 3 stopni szkoły powszechnej.

4.) Zagadnienia prawno służbowe nauczyciela.

Program grupy B ma przygotować do pracy badawczej na terenie szkoły i zaznajomić teoretycznie i praktycznie uczestników:

1.) z metodami w socjologii wychowania,

2.) z metodami antropometrii szkolnej,

3.) z metodami psychometrii szkolnej,

Zajęcia na grupie B w głównej mierze stanowić będą urozmaicone pokazy i ćwiczenia. Zajęcia na Kursie trwać będą trzy do czterech godzin przedpołudniem, a w dni słotne dłużej, za to kilka dni zostanie w całości poświęconych na dalsze wycieczki górskie. Popołudnia poświęcone będą na wycieczki bliższe w dwu grupach. Wieczory zajmą zajęcia świetlicowe, zabawy, gawędy i czytelnictwo.

Kurs będzie trwał 4-tygodnie, a rozpocznie się *20 lipca br.* (Termin rozpoczęcia staramy się przesunąć na dzień 5 lipca.) Opłata za kurs i mieszkanie wynosi 35 zł. płatnych; 10 zł. przy zgłoszeniu, których w razie późniejszej rezygnacji nie zwracamy, a resztę w kwocie 15 zł. po przyjęciu na miejscu z góry.

Dla orientacji podajemy, że koszta utrzymania wyniosą dziennie około 3 zł. Będziemy się starali zorganizować wspólne wyżywienie, jednak zależeć to będzie od decyzji uczestników kursu. Mieszkania będą grupowe. Uczestnicy, którzy zgłoszą się na grupę B wpłacają dodatkowo około 12 złotych na materiał do ćwiczeń t. j. ankiety, teksty, formularze.

Zgłoszenia należy nadsyłać pod adresem: Zarząd Okręgu Z. N. P. w Poznaniu ul. Jasna 11 m. 7. do końca br., a gotówką wpłacać na konto P. K. O. (czekowe) Nr. 208.262 Zarząd Okręgu Z. N. P. w Poznaniu. Przy zgłoszeniu podać obraną grupę programową.

Dalsze szczegóły instrukcje dotyczące ekwipunku, warunków mieszkaniowych, wycieczek dalszych, jakoteż szczegółowy rozkład zajęć, zostanie nadesłany w odpowiednim czasie.

Kurs Wakacyjny w Wejherowie.

Zarząd Okręgowy Z. N. P. w Poznaniu urządza w drugiej połowie nadchodzących wakacji Kurs w Wejherowie. W programie Kursu: Poznanie morza i Pomorza oraz konstruowanie pomocy naukowych we własnym zakresie.

Opłata za kurs i mieszkanie wyniesie 35 zł. Zgłoszenia wraz z zadatkiem 10 zł. nadsyłać pod adresem Z. N. P. Zarząd Okręgu w Poznaniu do dnia 15 maja br. Bliższe szczegóły zostaną przesłane zainteresowanym we właściwym czasie.

Program „Wczasów“ w czasie ferii letnich 1937.

Zarządu Okr. Z. N. P. w Krakowie.

Kolonia wypoczynkowa w Helu nad Bałtykiem.

W czasie od 21. VI. — 30. VIII. urządzona będzie kolonia wypoczynkowa wraz z wycieczkami po całym wybrzeżu, w miejscowości najpiękniejszej nad Bałtykiem w Helu. Pomieszczenie pensjonatowe (pokoje 1- 2- 3-osobowe). Koszta pobytu w sezonie I. i III. w cenie zł. 4, w sezonie II. zł. 550. W cenach powyższych rozumie się pełne utrzymanie i mieszkanie. — Zadatek zł. 30·—

Wycieczka po Polsce Zachodniej.

W czasie około 22.VI. — 10.VII. odbędzie się wycieczka po kresach zachodnich Polski od źródeł Wisły przez Śląsk Cieszyński, Górny, Wielkopolskę, Pomorze, do ujścia Wisły. Uczestnicy zwiedzą ważniejsze miasta i ośrodki historyczne, przemysłowe, handlowe, jak również w Helu kilkudniowy wypoczynek wraz ze zwiedzeniem wybrzeża. Koszta całkowite około 150 zł. Zadatek 25 zł.

Wycieczka w Beskid Zach. w Tatry i w Pieniny. (Połudn.-Zach. Polska).

W czasie od 10. VII. — 30. VII. odbędzie się wycieczka, której uczestnicy zwiedzą: Kraków, Ojców, Wieliczkę saliny, Śląsk Ciesz. (Bielsko-fabryki sukna, Chybie-cukrownia, Wisła-zamek myśliwski P. Prezydenta), Baranią Górę-źródła Wisły, Żywiec-fabryka papieru i browar, Babią Górę, Zakopane (wycieczki w Tatry - Morskie Oko - Świnica, wyjazd kolejką na Kasprowy, dolinę Kościeliską), Czorsztyn (przejazd przełomem Dunajca), Szczawnicę i Krynicę. Całkowite koszta ok. 160 zł. Zadatek 35 zł.

Wycieczka w Beskid Lesisty i na Podole.

W czasie od 7. VII. — 25. VII. odbędzie się wycieczka celem zwiedzenia Gorganów, Beskidu Lesistego, Czarnohory,

zagłębia naftowego (Borysław), Truskawca, doliny Prutu i Czeremoszu, Jaremcza, Worochty (kilka dni odpoczynku), wyżyny Podolskiej, Lwowa, Tarnopola i Zaleszczyk. Całkowite koszta około 155 zł. Zadatek 40 zł.

Wycieczka popularna do Włoch.

W lipcu odbędzie się 3-tygodniowa popularna, — (aby dać możność szerszym masom koleżeństwa zobaczyć chociażby raz w życiu Włochy), wycieczka do Italii. Uczestnicy zwiedzą: WIEDEŃ — Schönbrun — kościół św. Szczepana — Pałace cesarskie — Ratusz — Muzeum historii sztuki — Kahlenberg i t. d. WENECJĘ — pałac dożów — kościół św. Marka, Frari — San Paulo — zbiory Tycjana — Lido — pobyt wypoczynkowy — 2 dni kąpiele — PADWĘ — San Antonio — Uniwersytet — FLORENCJĘ — Galeria Uffizi-Pitti, Katedra, Baptisterium — Palazzo Vecchio, Logia dei Lanzi — San Lorenzo (Michał Anioł), San Miniato — Piazzallo Michelangelo — Fiesole i t. d. RZYM — Watykan — Bazyliki — św. Piotra, św. Jana, św, Pawła i St. Maria Maggiore — Katakumby — Coiosseum — Kapitol — Łuki Tytusa i Konstantyna — Janiculum — Del Gesu — Panteon — Palatyn — Kwirynał — Pincio — San Pietro in Vincoli — Zamek Anioła, Villa Borghese, Scala Santa i t. d., dobrowolna 3-godzinna wycieczka do Ostii. NEAPOL — Piazza del Plebiscito — San Francesco di Paola — Strada di Roma — Via Nazionale — Aquarium (światowej sławy) — San Martino — nadprogram WEZUWIUSZ i Pompei około 35 zł. wycieczka całodzienna. Sorrento i Capri. GENUA — port — S. Ambrozio — Katedra, MEDIOLAN — Katedra — Galleria Vittorio Emanuelo — della Scala — Santa Maria delle Grazie — Wieczerza Pańska Leonarda da Vinci — San Lorenzo — Castello Sforzesco. —

Koszta całkowite: pasport, wizy, koleje, statki, utrzymanie, wstępy, napiwki, wyniosą 375 zł. — Niecziłonkowie Związku płacą 10% więcej. Zadatek zł. 100, płatny czekiem P. K. O. Nr. 413.675 Kraków. Wraz z zadatkiem przesłać do dnia 10. VI. 1937 a) dowód osobisty z poświadczeniem obywatelstwa polskiego, b) 2 fotografie, c) zezwolenie miejscowego starostwa na wyjazd zagranicę, d) poświadczenie zamieszkania, e) mężczyźni do lat 50 dokumenty wojskowe.

Uwaga: Powrót z tej wycieczki może nastąpić przez SZWAJCARIĘ ze zwiedzeniem Locarna — Luzerny — Zürichu — jezior Como — 4 Kantonów — Lago Maggiore — Bodeńskiego — Wodospadów Renu (największe w Europie), Innsbrucku — kolej linowa na Hafelekarspitze 2.261 m. (prześliczny widok) — Salzburg — (Salzkammergut — niezapomniane widoki gór i jezior) wtedy, jeżeli uczestnicy zgodzą się na przedłużenie wycieczki o dni 4-5 z doliczeniem ceny około 70 zł.

Dokładne programy wszystkich wycieczek przesyła ZARZĄD OKR. Z. N. P. KRAKÓW, ul. Szewska 20 po przesłaniu zadatku czekiem P.K.O. Nr. 413.675 Kraków Z.N.P. Zarz. Okr.

Sprawy prawno-służbowe.

FRANCISZEK INGLOT.

I. Jeszcze w sprawie zaszeregowania do wyższych grup uposażeniowych.

Ustawicznie mamy do czynienia z wątpliwościami ze strony Koleżanek i Kolegów co do terminu zaszeregowania do wyższej grupy, względnie prawa zaszeregowania do wyższej grupy z powodu posiadania dowodu wyższych studiów, egzaminu zawodowego, Instytutu Pedagogicznego, lub ukończenia Państwowego Pedagogium, a wreszcie kwalifikacyj uznanych za równorzędne wymienionym.

Wskutek tego jeszcze raz uważamy za potrzebne tę sprawę wyjaśnić, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 19. grudnia 1933. Nr. 102. Dz. U. Rz. P., oraz na podstawie późniejszych rozporządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: a) z dnia 22. grudnia 1934. Nr. BP. 5332/34 i b) z dn. 22. grudnia 1934. Nr. BP. 13560/34, a wreszcie c) z 22. grudnia 1934 Nr. BP. 34067/34. Przytoczone ostatnie trzy rozporządzenia zawarte są w Dz. U. M. W. R. i O. P. z dnia 31. grudnia 1934. Nr. 10. poz. 157, 158 i 159, gdzie wymienione są równocześnie te Zakłady, których ukończenie, oraz te egzaminy, których złożenie uważane jest

za równorzędne czy to z Wyższym Kursem Nauczycielskim, czy z Instytutem Nauczycielsktm, czy wreszcie z wykształceniem uniwersyteckim.

Idzie o to, że między rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19. grudnia 1933, a przytoczonymi pod a), b) i c) rozporządzeniami Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego istnieje rozbieżność interpretacji co do warunków, pod jakimi nauczyciel mający wymienione w przytoczonych rozporządzeniach kwalifikacje zawodowe, ma prawo przy innych przewidzianych rozporządzeniem Rady Ministrów warunkach, zaszeregowania do grupy wyższej.

Odnośnie do nauczycieli publicznych szkół powszechnych, oraz szkół specjalnych, ogólno kształcących, posiadających studia wyższe nie ma większych wątpliwości, gdyż § 20. przytoczonego rozporządzenia Rady Ministrów powiada, że awansują oni tylko wówczas podług § 18. tego rozporządzenia, jeżeli oprócz studiów wyższych, mają także złożony egzamin praktyczny.

Wątpliwości te budzą się przy tych nauczycielach publicznych szkół powszechnych, którzy na podstawie odnośnych kwalifikacyj zawodowych mają prawo do awansowania podług §§ 16 i 19 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów.

Rorporządzenie Rady Ministrów w § 16. mówi, że nauczyciele publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń, oraz szkół specjalnych ogólno kształcących, posiadający oprócz kwalifikacji nauczycieli szkół powszechnych, jeszcze specjalny egzamin zawodowy otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy X. Tymczasem w praktyce sprawa przedstawia się zgoła inaczej, gdyż otrzymują oni przy mianowaniu uposażenie grupy XI.

Dzieje się to dlatego, że rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22. grudnia 1934. wyjaśniło w § 1., że przez wyrażenie „kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych“, należy rozumieć kwalifikacje do nauczania i ustalenia określone w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 1928. Nr. 28. Dz. U. Rz. P.

Przez wstawienie słów „do nauczania i ustalenia“ prawa przewidziane w §§ 16 i 19 przytoczonego rozporządzenia Rady

Ministrów są nie aktualne dotąd, dopóki n.p. nauczyciel mający ukończony Instytut Nauczycielski, lub Państwowe Pedagogium, albo inny przewidziany równorzędny Zakład nie uzyska kwalifikacji do ustalenia, czyli nie złoży egzaminu praktycznego przewidzianego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 1928, o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Takie zastrzeżenie, dotyczące kwalifikacyj, wymaganych do ustalenia, jest naszym zdaniem niesłuszne, a niesłuszne dlatego, że jest ono nieuzasadnione prawnie, skoro żaden z przepisów o zasadach zaszeregowania automatycznego nauczycieli do wyższych grup zastrzeżenia kwalifikacyj do ustalenia nie przewiduje, prócz § 20 który wyraźnie mówi, że przy posiadaniu studiów wyższych (uniwersyteckich), trzeba mieć kwalifikacje do ustalenia, aby te wyższe studia miały wartość do zaszeregowania według § 18. rozporządzenia Rady Ministrów.

Reasumując powyższe informacje, pragnę podkreślić, że art. 3. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. października 1933. Nr. 86. Dz. U. Rz. P. postanawia, że Rada Ministrów ustali zasady automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia. Rada Ministrów zrobiła to rozporządzeniem z 19. grudnia 1933, a przytoczone wyżej pod a) i b) rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozszerzyły warunek zaszeregowania i uzależniły go od poprzednio uzyskanych kwalifikacyj nie tylko do nauczania, ale i do ustalania.

II. Sprawa dodatku mieszkaniowego.

a) Projekt zmiany przepisów.

Wiadomo, że istnieje rządowy projekt ustawy, uchwalony przez Radę Ministrów z dnia 17. grudnia 1936 w sprawie zmiany ustawy z dnia 17. lutego 1922 o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych, a dotyczący sprawy dodatków mieszkaniowych, względnie dostarczania mieszkań tymże nauczycielom.

Art. 11. przytoczonej ustawy otrzyma w ustępie 2. takie brzmienie, że nauczycielom publicznych szkół powszechnych

gmina obowiązana jest dostarczyć i utrzymywać w należytym stanie odpowiednie do ich stanowiska i stanu rodzinnego bezpłatne mieszkanie w budynku szkolnym, a gdy to jest niemożliwe w budynkach mieszkalnych, stanowiących jej własność, lub przez nią administrowanych, albo w lokalu wynajętym przez gminę w budynku prywatnym.

Nowela przewiduje, że mieszkanie nauczyciela winno się znajdować nie dalej niż w odległości 1 km. drogi od szkoły, w której nauczyciel pracuje, a w miastach mających odpowiednio dogodną komunikację publiczną, w odległości ustalonej przez władzę nadzorczą gminy w porozumieniu z władzą szkolną. Jeżeli gmina nie dostarcza nauczycielowi mieszkania, wypłaca odpowiedni równoważnik pieniężny.

Jaki to będzie równoważnik, o tym nie mówi sama nowela do ustawy, ale w uzasadnieniu jest powiedziane, że uczyni to rozporządzenie wykonawcze, które określi: a) wymiary mieszkań dla nauczycieli, b) nowe stawki dodatku na mieszkanie.

W przyszłej ustawie nie przewiduje się ani bezpłatnego mieszkania, ani też równoważnika pieniężnego dla nauczycielki, której mąż pozostaje w państwowej służbie cywilnej, lub służbie samorządu terytorialnego i z tego tytułu korzysta z bezpłatnego mieszkania w tej samej miejscowości.

W ustawie będzie uregulowane kiedy ustaje prawo korzystania z mieszkania dostarczonego nauczycielowi, lub prawo pobierania równoważnika. Ponadto będzie dokładnie określone, że obowiązek dostarczania mieszkania, lub wypłacania równoważnika ustaje z ostatnim dniem tego miesiąca, w którym od daty zgonu nauczyciela upłynęło trzy miesiące. Co do nauczycieli urlopowanych, to urlop przekraczający trzy miesiące pozbawi nauczyciela prawa korzystania z mieszkania czy równoważnika, z wyjątkiem urlopu dla poratowania zdrowia.

W samej ustawie a nie w rozporządzeniu wykonawczym będzie zawarty rygor, że w razie niedostarczenia przez gminę mieszkania w naturze i niewypłacenia nauczycielowi równoważnika pieniężnego, władza nadzorcza na wniosek inspektora szkolnego zajmuje sumy gminne dla wypłacenia nauczycielowi zaległego równoważnika pieniężnego.

Wprawdzie nie w noweli ale w zapowiedzianym rozporządzeniu wykonawczym jest przewidziana obniżka stawki o 30%. Wobec tego, że stawki te nie będą uzależnione ani od stosunków rodzinnych, ani od grupy uposażenia, a wreszcie od miejscowości, zapowiedź obniżenia stawki o 30% nie jest całkiem jasna i zrozumiała, gdyż nie jest powiedziane, która z dotychczasowych stawek będzie wzięta za podstawę.

b) Zaległy dodatek mieszkaniowy ze Skarbu Państwa.

Wypłata zaległego dodatku mieszkaniowego ze Skarbu Państwa kierownikom szkół i ich żonom, zajmującym mieszkania w budynkach szkolnych, przyznana im na zasadzie orzeczenia Najwyższego Trybunału z dn. 19. października 1929. L. Rej. 4327 za czas od 1. czerwca 1924 do 31. marca 1931, wkroczyła o tyle na normalne tory, że Kuratoria otrzymują każdego miesiąca pewien kredyt na stopniową wypłatę zaległego dodatku mieszkaniowego.

Jednakże interesowani nie mogąc dokładnie wyliczyć sobie należnych sum, już to z powodu odległości czasu, już też ze względu na to, że w ciągu przytoczonego okresu stawki dodatku mieszkaniowego nie były jednolite, zasypują nas prośbami o informacje ile im się z tego tytułu należy.

Dla ułatwienia sobie pracy, podajemy poniżej tabelki ilustrujące: kiedy, gdzie i ile należało się w odpowiedniej grupie z tytułu prawa do dodatku mieszkaniowego.

Na podstawie ustawy, oraz odnośnych rozporządzeń pobierało nauczycielstwo szkół powszechnych od 1 czerwca 1924 do 31 grudnia 1928 dodatek mieszkaniowy w wymiarze, przedstawionym w następującej tabelce a mianowicie:

		Utrzymujący rodzinę VII grupy	Samotni VII grupy utrzymujący rodzinę VIII-X grupy	Samotni VIII-X grupy
Warszawa		40 60	25 20	9 62
Województwo w b. zaborze rosyjskim	I kl.	27·30	17·92	7·40
	II „	24 36	15·82	6·66
	III „	21 42	14 14	5 92
	IV „	18·42	12·04	5·55
Województwo w b. zaborze austriackim	I kl.	35 28	20·44	8 14
	II „	26·04	19 18	7·50
	III „	22·68	14·98	6·66
	IV „	19·74	13·30	6·29
Województwo w b. dzielnicy pruskiej	I kl.	18·06	11·62	6 66
	II „	15·12	9·94	6·29
	III „	13 86	9·10	5·55
	IV „	12·60	8 26	5·18

Od 1 stycznia 1929 podwyższono powyższe dodatki mieszkaniowe o kwoty poniżej wyszczególnione z tym, że podwyżka ta obowiązuje także za rok 1928.

		Utrzymujący rodzinę VII grupy	Samotni VII grupy utrzymujący rodzinę VIII-X grupy	Samotni VIII-X grupy
Warszawa		56·08	34·80	16·38
Województwa w b. zaborze rosyjskim, austriackim i w b. dzielnicy pruskiej	I kl.	37·70	24·75	12 60
	II „	33·64	21 85	11 34
	III „	29 58	19·53	10·08
	IV „	25·52	16 63	9·45

Pełna (100%) wysokość dodatku na mieszkanie.

		Utrzymujący rodzinę V grupy	Samotni V grupy utrzymuj. rodzinę VI-VII grupy	Samotni VI-VII grupy utrzymuj. rodzinę VIII-X grupy	Samotni VIII-X grupy
Warszawa		168 58	96·68	60 00	26 00
Województwa w b. zaborze rosyjskim	I kl.	114·30	65 00	42 67	20·00
	II „	101 29	58 00	37 67	18 00
	III „	89·29	51·00	33 67	16·00
	IV „	76 29	44·00	28 67	15 00
Województwa w b. zaborze austriackim	I kl.	128·86	72 98	45·19	20 74
	II „	103 64	59·68	41·03	18 74
	III „	91·17	52 26	34 51	16·74
	IV „	78 17	45 26	29·93	15·74
Województwa w b. dzielnicy pruskiej	I kl.	87·97	55 76	36 37	19 26
	II „	76·85	48 76	31·79	17 63
	III „	68·61	43 44	28·63	15 63
	IV „	59·37	38 12	24 89	14·63

Do I klasy należą miejscowości mające więcej niż 80·000 mieszkańców.
„ II „ „ „ „ „ „ 40.000 „
„ III „ „ „ „ „ „ 10 000 „
„ IV „ „ „ „ mniej „ 10.000 „

III. Zaliczenie służby wojskowej do wysługi lat

Mimo, że już kiedyś informowaliśmy kolegów na łamach Z.N.P. w sprawie zaliczania lat służby wogóle, a służby wojskowej do wysługi lat w szczególności, jeszcze ciągle jest dużo kolegów, którzy tego rodzaju służbę mają nieuporządkowaną. Są wreszcie tacy koledzy, którym Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na zasadzie art. 151 ustawy z dnia 1 lipca 1926 w brzmieniu z dnia 3 lutego 1928 służby wojskowej do wysługi lat nie zaliczyło z tego powodu, że nie istniały warunki przewidziane w wymienionym artykule 151.

Mianowicie koledzy ci nie wstąpili do służby nauczycielskiej bezpośrednio po służbie wojskowej, bądź też najda-

lej w cztery tygodnie po wystąpieniu z niej nie objęli stanowiska nauczyciela, albo też z własnej winy uzyskali te stanowiska później bez podania usprawiedliwionych powodów.

W pragmatyce służbowej w brzmieniu z dnia 9 listopada 1932 Nr 104 Dz. U. Rz. P. w miejsce art. 151 jest przepis art. 93, który powiada, że nauczycielom czynnym w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy t. j. w dniu 1 stycznia 1927 może minister zaliczyć do wymiaru uposażenia cały czas służby wojskowej, z wyjątkiem czasu pełnienia obowiązkowej służby wojskowej w szeregach.

Jak wynika z porównania treści obu artykułów tej sprawy dotyczących, do zaliczenia służby wojskowej pełnionej przed służbą nauczycielską, nie jest już potrzebny warunek bezpośredniego, względnie czterotygodniowego terminu wstąpienia do służby nauczycielskiej i jakkolwiek dawniej i obecnie zależy ta sprawa od swobodnego uznania Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, to przecież przy należycie udokumentowanej prośbie może ona być do wysługi lat zaliczona.

III. Jeszcze w sprawie 10 % i 15 % dodatków.

Otrzymujemy z terenów wiadomości, że Kuratoria Okręgów Szkolnych odmownie załatwiają podania, dotyczące wypłaty wyżej wymienionych dodatków w ten sposób, że pozostawiają podania bez rozpoznania motywując: a), że wymiar otrzymywanego w swoim czasie uposażenia był ustalony prawomocną decyzją, a przez taką decyzję należy rozumieć również sam fakt wypłacenia uposażenia w danej wysokości. b), że podania te traktuje się jako prośbę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocną decyzją, a do wznowienia postępowania nie ma odpowiednich warunków.

Odpowiedzi Kuratoriów z takimi motywami, są niezgodne z przepisami prawa o postępowaniu administracyjnym, zawarte w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928. Dz. U. Rz. P. Nr. 36. poz. 341. Tym kolegom, którzy otrzymają odmowne decyzje w sprawie wypłaty wymienionych wyżej dodatków z motywami podobnymi do wy-

żej przytoczonych, radzimy wnosić odwołania do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego następującej treści:

....

....

Odwołanie w sprawie 10 % i 15 %
dodatku do dodatku za kierownictwo.

Do

Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
w Warszawie

Za pośrednictwem
Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego
w Krakowie

Orzeczeniem z dnia .... zawiadomiło mnie Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, że pozostawiło bez rozpoznania moje podanie z dnia .... o przyznanie 10% i 15% dodatku za kierownictwo za czas od 1 stycznia 1927 do 31 maja 1932.

Decyzją swoją uzasadnia Kuratorium Okręgu Szkolnego tym, że wysokość mojego uposażenia służbowego została w powyższym czasie prawomocnie przez Kuratorium Okręgu Szkolnego ustalona, oraz że przez tę decyzję rozumieć należy sam fakt pobierania przezemnie w tym czasie, uposażenia służbowego w asygnowanej przez Kuratorium Okręgu Szkolnego wysokości.

Równocześnie Kuratorium Okręgu Szkolnego wyjaśnia, że do wznowienia postępowania w sprawie wymiaru mojego uposażenia w tym okresie, brak jest warunków określonych art. 95 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu administracyjnym Dz. U. Rz. P. Nr 36 poz. 341.

Przeciwko przytoczonemu na wstępie orzeczeniu wnoszę niniejszym odwołanie do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dwóch względów: a) formalnych, b) merytorycznych.

1. Istotnie w dniu .... wniosłem do Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego podanie, w którym powołując się na wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 12 czerwca 1936 L. Rej. 6097/33 wydany w analogicznej sprawie, prosiłem o przyznanie mi 10% i 15% dodatku do dodatku za kierownictwo i właśnie to moje podanie, pozostawiło Kuratorium Okręgu Szkolnego bez rozpoznania, co formalnie jest niedopuszczalne gdyż:

a) Wedle rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 Nr 28 Dz. U. Rz. P. o postępowaniu administracyjnym, każde prawidłowo wniesione podanie musi być rozpatrzone merytorycznie. **Żaden z przepisów tego rozporządzenia nie przewiduje możliwości pozostawienia wniesionej prośby bez rozpatrzenia.**

b) Chociaż Kuratorium Okręgu Szkolnego pozostawia podanie bez rozpoznania, to jednak równocześnie wdając się w jego treść twierdzi, że wysokość mojego uposażenia została w swoim czasie ustalona prawomocną decyzją Kuratorium Okręgu Szkolnego.

W tym miejscu pragnę stwierdzić, że żadnej decyzji, ani ustnej, a tymbardziej pisemnej w sprawie mojego uposażenia w czasie od 1 stycznia 1927 do 31 maja 1932 nie otrzymałem. Do istoty decyzji potrzeba bowiem w myśl art. 75 przytoczonego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, powołania się na podstawę prawną, daty i osnowy decyzji, oznaczenie jej rodzaju, a wreszcie podpisu przedstawiciela władzy, oraz pouczenie o środkach prawnych.

Do istoty decyzji potrzeba nadto, doręczenia jej za dowodem z pozostawieniem terminu do odwołania, przed upływem którego **nie jest prawomocna.**

c) Prawo w ogólności, a przepisy prawne z przytoczonego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w szczególności **nie zna decyzji w formie faktu**, przeciwnie decyzja może być ustna na podstawie protokołu uprzednio spisanego, lub pisemna jako odpowiedź na wniesione podanie, a wreszcie decyzja może być wydana z urzędu i również wtedy powinna być pisemna.

Wobec powyższego i wobec okoliczności, że żaden z omawianych aktów **nie zaistniał** w odniesieniu do wymiaru mego uposażenia trzeba stwierdzić, **że nie było żadnej decyzji** a tym bardziej decyzji prawomocnej, w rozumieniu przepisów z dn. 22 marca 1936 Nr 36 Dz. U. Rz. P. Fakt pobierania przezemnie w przytoczonym okresie uposażenia został spowodowany jednostronnym zarządzeniem wewnętrznym, które nie mą znamion decyzji urzędowej.

d) W omawianej sprawie nie ma też żadnego wznowienia sprawy, lecz tylko dopuszczalne wykonanie prawa wyjaśnionego przez ostateczną wykładnię, jaką jest wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Jeżli to prawo nie zostało w swoim czasie albo w całości, albo w części wykonane, w takim razie zgodnie z art. 99 art. 100 i art. 101 punkt b) powinno być wykonane dodatkowo, skoro zaistniały okoliczności, obowiązek wykonania uzasadniające.

Wszystkie powyższe względy przemawiają za uchyleniem zaczepionej na wstępie decyzji ze względów formalnych i za wydaniem polecenia, merytorycznego rozpatrzenia mojej prośby z dnia ....

2. Przechodząc do merytorycznej strony mojej prośby pozostawionej bez rozpatrzenia, pragnę stwierdzić, że stanowisko zajęte przez Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 12 czerwca 1936 L. Rej, 6097/33, którym rozstrzygnął on autorytatywnie, że w okresie od 1 stycznia 1927 do 31 maja 1932 powinno się było obliczyć 10% i 15% dodatek nie tylko od płacy zasadniczej, ale także od dodatku służbowego, a w tym wypadku za kierownictwo, rozstrzyga moje prawo merytorycznie w sposób nie budzący żadnych wątpliwości.

Dodatki przewidziane w art. 47 i 49 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 Nr. 116. Dz. U. Rz. P., co do których wypowiedział się Najwyższy Trybunał Administracyjny w swoim wyroku z dnia 12 czerwca 1936. L. Rej. 6097/33, w tym kierunku, że i one stanowią podstawę, od której liczą się 10% i 15% dodatki do tychże dodatków, są identyczne w świetle prawa uposażeniowego z dodatkami przewidzianymi w art. 47 przytoczonej ustawy i dlatego prośba moja z dnia .... zasługuje na merytoryczne rozpatrzenie.

Z powyższych względów proszę: a) o uchylenie zaczepionej decyzji z dnia .... 1936, b) o wydanie polecenia merytorycznego rozpatrzenia tejże prośby w kierunku normatywnego rozstrzygnięcia tej sprawy przez Najwyższy Trybunał Administracyjny.

miejscowość, data i podpis

Kronika żałobna.

Ś. p. Józef Górkiewicz. W dniu 2 lutego b. r. zgasł w Andrychowie jeden z członków założycieli tutejszego „Ogniska". Był to człowiek o nieskazitelnym charakterze, wytrwały oracz serc i dusz dziecięcych i zasłużony pracownik wśród ludu wiejskiego.

Pracę rozpoczął w Sułkowicach — pow. wadowicki wtedy, gdy wieś nie rozumiała potrzeby nauki i szkoły. Walczyć więc musiał z niechęcią i obojętnością mieszkańców. Przetrwał na stanowisku kierownika szkoły długie i mozolne lata. W r. 1927 poszedł na zasłużony odpoczynek.

Pokolenie, co szło w walkę o wolność, wyhodowane było Jego gorliwą pracą i staraniem. Szczytny swój zawód tak ukochał, że czworo swych dzieci posłał na tę samą placówkę.

Sprawy zawodowe stale go interesowały, skrupulatnie — już jako emeryt uiszczał wszystkie składki, jakie kiedykolwiek spłacali czynni nauczyciele.

Pogodny i zawsze uśmiechnięty przeżył w Gronie kochającej Go rodziny 72 lata i kierował wykształceniem Swych 3-ch córek i 6-ciu synów. Odszedł prawie niespodzianie i pozostawił głęboki żal wśród tych, co Go znali i obcowali z Nim. „Ognisku" ubył członek poważany i zasłużony.

Rzucając tę garść wspomnień na świeżą mogiłę gorliwego Pracownika z przesmutnych lat niewoli i szczęśliwych już czasów wolności — wspominamy Zacnego Kolegę jako tego wśród nas, który „przeszedł przez życie dobrze czyniąc". Cześć Jego pamięci!

Redaktor odpowiedzialny HENRYK SCHLENKER

Cena oddzielnego zeszytu 50 gr.

Wydawca: Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego Kraków Szewska 20 I p. — Telefon 133-60. — P. K. O. 413.675.

Drukarnia „Powściągliwość i Praca" — Kraków, ul. Kazimierza W. 95.

Do Wszystkich!

Ratujmy Pieśń i Muzykę Ludową.

Z apelem tym zwraca się do ogółu społeczeństwa „Centralne Archiwum Fonograficzne" (Warszawa 1, Krak. Przedmieście 32, tel. 668-55). Archiwum to, założone w lecie 1934 r. jako instytucja naukowa przy pomocy Funduszu Kultury Narodowej oraz subsydiowane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Fundusz Kultury Narodowej, ma na celu zbieranie, opracowywanie i ściśle naukowe wydanie muzyki i pieśni ludowej w Polsce. Poraz pierwszy w odrodzonej Polsce stworzono placówkę naukową, której dążeniem jest ocalenie pieśni i muzyki ludowej w całości, t. j. nie tylko polskiej, ale też innych narodowości, mieszkających w granicach Rzeczypospolitej.

W dobie niesłychanego rozwoju cywilizacji i techniki, kiedy zdobycze techniczne docierają aż do najbardziej zapadłych zakątków kraju, folklor stoi przed zagładą: radio, służba wojskowa, pobyt w mieście, itd., itd., oto czynniki, które w szybkim tempie sprowadzają wpływy miejskie na wieś. Wieś nasza coraz rzadziej rozbrzmiewa nutą melodii i pieśni ludowej. Młodsza generacja przeważnie nie zna dawnych pieśni, starsza zapomina; tańczy się tanga, foxtroty itp. Czas już przystąpić do ratowania tego, co jeszcze wogóle uratować można!

Ponieważ zadanie to jest wprost olbrzymie, a możliwości finansowe „Centralnego Archiwum Fonograficznego" są niesłychanie skromne — nie ma wystarczającego zespołu pracowników (liczba dotychczasowych współpracowników w Archiwum jest bardzo szczupła ze względu na pracę honorową), ani też odpowiednich funduszów, aby móc wszędzie wysyłać zbieraczy w teren celem nagrywania muzyki ludowej zapomocą fonografu. — „Centralne Archiwum Fonograficzne" zwraca się do całego społeczeństwa z gorącą prośbą o współpracę przy tym tak ważnym i palącym zadaniu.

Pomoc i współpraca mogą być różnorodne:

a) Istnieje wiele osób, posiadający pieśni ludowe zbierane przez wiele lat. Ci mogliby udostępnić swe zbiory „Centralnemu Archiwum Fonograficznemu"

oddając swe zapiski na własność albo wypożyczając je Archiwum dla skopiowania, zastrzegając sobie prawa autorskie i ujawnienie nazwizka (koszty przesyłki zostaną zwrócone).

b) Ci, którzyby chcieli zbierać, otrzymują wskazówki, w jaki sposób mają do pracy tej przystąpić,

c) Są wreszcie jednostki, stowarzyszenia i instytucje, które mogłyby finansowo poprzeć akcję wspomnianego Archiwum.

Zaznacza się, że do Archiwum nadają się:

1. ludowe pieśni wszystkich narodowości, zamieszkujących Polskę (melodie z tekstem, albo teksty czy tylko melodie),
2. melodie ludowych tańców,
3. oraz wszystko, co dotyczy muzyki i pieśni ludowej, a więc chętnie będą przyjęte (drukowane) zbiory i poszczególne prace na ten temat.

Kierownik „Centralnego Archiwum Fonograficznego"

(—) dr Julian Pulikowski
docent Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego.

Komunikat w sprawie wycieczki do Francji.

Koło Administracji Szkolnej przy Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego organizuje w czasie od 3 lipca do 12 lipca 1937 r. wycieczkę urzędników Kuratorium i Nauczycielstwa na Międzynarodową Wystawę do Paryża.

Koszt wycieczki 285 zł. od osoby (paszporty, przejazd kolejowy, hotele i utrzymanie pełne).

Zgłoszenia do dnia 20 kwietnia br. na ręce p. Seweryna Szczepańskiego, referendarza Kuratorium. Przy zgłoszeniu obowiązuje złożenie zadatku w kwocie 25 zł. od osoby.

Szczegóły w terminie późniejszym.

Wycieczka do Afryki.

Zarząd Główny Z. N. P. organizuje w czasie przyszłych wakacyj 4-tygodniową wycieczkę do Turcji, Grecji, Egiptu, Palestyny i Syrii. Całkowite koszta tej wspaniałej i niezwykle interesującej imprezy wyniosą około 850 zł.

Zgłoszenia z zadatkiem 100 zł. przyjmuje do dnia 5-go maja br. Zarz. Gł. Z. N. P. Warszawa, ul. Smulikowskiego 1. Konto P.K.O. Nr. 435 z dopiskiem: „Afryka".